

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 22, 2017

Nummer 22, 2017

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2017:4534](#) 17-10-2017

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:2884](#) 20-09-2017

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:2957](#) 16-08-2017

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:5626](#) 04-07-2017

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2017:8120](#) 18-10-2017

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2017:5380](#) 11-10-2017

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2017:5053](#) 04-10-2017

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2017:7262](#) 27-09-2017

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2017:4380](#) 06-09-2017

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2017:4379](#) 06-09-2017

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2017:11204](#) 01-09-2017

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2017:7638](#) 10-08-2017

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2017:8107](#) 30-06-2017

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2017:8110](#) 30-06-2017

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2017:6148](#) 21-06-2017

Uitspraken zonder ECLI

[Rechtbank Limburg](#) 28-08-2017

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

Ontferd kind spreekt notaris tevergeefs aan op beroepsfout. Moeder was niet wilsonbekwaam, de notaris evenmin.

De vader en moeder van A zijn in 2006 en 2007 overleden. In 2006 hebben zij A ontferd in gelijkkluidende testamenten. Zij waren boos op A omdat hij niet wilde betalen voor zijn inwoning bij hen, de ouders hadden zelf intussen de naastgelegen (verbouwde) koestal betrokken.

A stelt dat de instrumenterende notaris onrechtmatig heeft gehandeld door de testamenten op te stellen. Volgens de rechtbank heeft de notaris geen beroepsfout gemaakt.

Ten eerste stelt A dat moeder in 2006 dementerend was en daardoor wilsonbekwaam. Volgens de rechtbank lijkt het erop dat A de feiten achteraf is gaan interpreteren als symptomen van dementie. A noemt een verjaardag in 2001, toen moeder hem driemaal zou hebben gevraagd of hij het eten lekker vond. A wijst op een 4-sterren-doorloper uit 2004 waarin A later 11 fouten van moeder ontdekte, terwijl zij altijd zo'n verwoed puzzelaarster was. En moeder zou sinds 2004 haar schilder- en kniphobby's aan de wilgen hebben gehangen. Volgens de rechtbank volgt hieruit niet – en evenmin uit getuigenverklaringen – dat moeder in 2006 dementerend was, laat staan wilsonbekwaam.

Ten tweede stelt A dat de notaris de onterving niet had mogen adviseren en faciliteren. De rechtbank wijst ook dit standpunt af. De notaris had een zorgplicht jegens vader en moeder als testateurs, maar niet jegens A. De notaris hoefde geen rekening te houden met de belangen van A. De notaris hoefde in dit geval ook niet te twijfelen aan de geestesgesteldheid van vader en moeder, ook al waren zij op leeftijd, had hun dochter het contact gelegd met de notaris en was de onterving ingrijpend.

Tot slot stelt A dat de notaris zelf in 2006 vanwege privéomstandigheden onvoldoende wilsbekwaam was en überhaupt niet als notaris aan het werk had mogen zijn. De notaris zou volgens A als gevolg van stressvolle gebeurtenissen destijds op de – door psychiaters gebruikte – 'Life Event Scale' een score van 457 punten hebben behaald, terwijl een score van 300 al alarmerend is. De rechtbank wijst dit standpunt af als 'volstreekte onzin'.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 18-10-2017

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2017:8120

Zaaknummer: C/15/252832

Rechters: L.J. Saarloos

Wetsartikelen: 4:55 BW

RECHTSPRAAK

Bewindvoerder en executeur schadeplichtig door tekortschieten in goede zorg. Schadestaatprocedure.

Rechtbank Midden-Nederland stelde in 2015 de aansprakelijkheid jegens erflaters kinderen vast van X – voormalig zakelijk adviseur van erflater – als bewindvoerder en executeur (ECLI:NL:RBMNE:2015:8681).

X heeft als bewindvoerder (zonder zekerheden) leningen verstrekt uit het onder bewind gestelde vermogen aan erflaters onderneming, terwijl hij het bewindvermogen tegen bijzondere risico's had moeten beschermen. Voorts heeft X excessief gedeclareerd en is hij tekortgeschoten in zijn verplichting om periodiek rekening en verantwoording af te leggen aan de kinderen. Ook als executeur is hij tekort geschoten.

In de onderhavige schadestaatprocedure veroordeelt de rechtbank X tot vergoeding aan de kinderen van de door zijn handelen veroorzaakte vermogensschade.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 04-10-2017

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2017:5053

Zaaknummer: C/16/423384 / HA ZA 16-700

Rechters: A.S. Penders, P. Dondorp en J.O. Zuurmond

Wetsartikelen: 4:144 BW, 4:163 BW en 7:182 BW

RECHTSPRAAK

Sterftewinst, artikel 13a SW 1956. Waardestijging aandelen door overlijden of door eerdere overlijdensdiagnose?

Moeder blijkt in mei 2015 ongeneeslijk ziek. In juli 2015 overlijdt zij. Door haar overlijden vervalt een lijfrenteverplichting in de bv van de zoon, waarin hij een aanmerkelijk belang heeft. Volgens de inspecteur is bij de zoon sprake van een fictief erfrechtelijke verkrijging als bedoeld in artikel 13a SW 1956 (sterftewinst), ter waarde van ruim 218.000 euro. Volgens de zoon is de waarde van zijn aandelen al gestegen voor het overlijden van moeder, door de diagnose in mei 2015. Een derde koper zal vanaf toen immers met de korte levensverwachting van moeder rekening hebben gehouden. Volgens de zoon heeft het overlijden van moeder niet tot een fictieve verkrijging in de zin van artikel 13a SW 1956 geleid.

Volgens de rechtbank zijn de aandelen weliswaar in mei 2015 al in waarde gestegen, maar veroorzaakt artikel 13a SW 1956 toch een fictieve verkrijging ter waarde van ruim 218.000 euro. Artikel 13a SW 1956 spreekt weliswaar van een waardestijging 'door overlijden', maar dit betekent volgens de rechtbank 'als gevolg van overlijden'. Het gaat om het direct of indirect oorzakelijk verband tussen het overlijden en de waardestijging. Anders zou de heffing afhankelijk worden van de vraag of erflater al dan niet plotseling is overleden en dat heeft de wetgever niet bedoeld, zo leidt de rechtbank af uit de parlementaire geschiedenis.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 01-09-2017

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2017:11204

Zaaknummer: 16-9928

Rechters: M.E. Kouwenhoven, R.C.H.M. Lips en T.A. de Hek

Wetsartikelen: 13a SW 1956

RECHTSPRAAK

Geen 'ruimschoots toereikend-verklaring', waardoor executeurstaak eindigt. Vertrouwensbreuk leidt tot ontslag testamentair bewindvoerder.

Vader laat zijn dochter D en twee kleinkinderen als (beneficiaire) erfgenamen achter. Zijn zoon is als legitimaris schuldeiser van de nalatenschap. D is tot executeur en testamentair bewindvoerder over het erfdeel van kleinkind A benoemd. A verzoekt om ontslag van D als executeur en bewindvoerder, omdat sprake is van een zeer ernstige vertrouwensbreuk door een familieruzie.

Ter zitting verklaart D dat de nalatenschap inmiddels niet meer ruimschoots toereikend is om alle schulden te voldoen (art. 4:202 lid 1 onder a BW). Volgens het hof is de taak van D als executeur daarmee geëindigd (art. 4:149 lid 1 onder d BW) en zijn de erfgenamen tezamen vereffenaars (art. 4:195 lid 1 BW). Het ontslag van de executeur is hierdoor niet meer aan de orde.

Het hof benoemt voorts een notaris als nieuwe bewindvoerder, in plaats van D. Nog voordat D als bewindvoerder werkzaam is geworden, is sprake van een zeer ernstige vertrouwensbreuk. Daardoor valt te verwachten dat in de afwikkeling en in de gevolgen van het bewind na de verdeling van de nalatenschap nieuwe bronnen van conflict liggen. Bovendien is de vader van A legitimaris en bestaat geschil tussen partijen over de omvang van zijn vordering. Hierin ziet het hof gewichtige redenen voor ontslag als bedoeld in artikel 4:164 lid 2 BW.

D zal als voormalig executeur en bewindvoerder rekening en verantwoording moeten afleggen aan de vereffenaars (art. 4:151 BW) respectievelijk de nieuwe bewindvoerder (art. 4:161 BW).

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 16-08-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:2957

Zaaknummer: 200.207.482/01

Rechters: E.A. Mink, A.H.N. Stollenwerck en A.S. Mertens-de Jong

Wetsartikelen: 4:149 BW, 4:151 BW, 4:161 BW, 4:164 BW, 4:195 BW en 4:202 BW

RECHTSPRAAK

Ontslagen executeur in kort geding veroordeeld tot nakoming opgelegde verplichtingen.

In een eerdere procedure is erflaters stiefzoon als executeur ontslagen en erflaters nicht is als vervanger benoemd. De kantonrechter heeft de stiefzoon daarbij verplicht om de inboedel en administratie in beheer te geven aan de nicht. De nicht en haar vader (erfgenaam) vorderen thans in kort geding nakoming van de door de rechter opgelegde verplichtingen en van de onderlinge afspraak dat de urn in het familiegraf wordt bijgezet.

De kortgedingrechter verklaart de erfgenaam niet-ontvankelijk. De executeur is als vertegenwoordiger van de erfgenaam exclusief bevoegd om in rechte op te treden (art. 4:145 lid 2 BW).

Verder constateert de kortgedingrechter dat de stiefzoon geen inboedelzaken meer onder zich heeft. De erfgenaam heeft al inboedelzaken uitgekozen, de rest is verkocht of weggegeven. De stiefzoon moet wel binnen twee weken de resterende administratie en de urn afgeven aan de nicht. De stiefzoon heeft volgens de kortgedingrechter al voldoende inzicht gegeven in de uitgaven en ontvangsten sinds het overlijden en aldus voldaan aan zijn rekening- en verantwoordingsplicht aan de nicht (art. 4:151 BW, art. 4:161 BW). Hij moet alleen nog de betalingsbewijzen overhandigen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 10-08-2017

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2017:7638

Zaaknummer: C/10/529688 / KG ZA 17-686

Rechters: P. de Bruin

Wetsartikelen: 4:145 BW, 4:151 BW en 4:161 BW

RECHTSPRAAK

***Wils(on)bekwaamheid bij testen achteraf nog vast te stellen?
Zwaarte geestelijke stoornis en betrokken belangen, ingrijpendheid
uiterste wilsbeschikking.***

In geschil is de vraag of erflater bij het maken van zijn testament in 2010 wils(on)bekwaam was. Erflater was toen hoogbejaard en heeft twee van zijn drie kinderen onderfd.

Het tot erfgenaam benoemde kind draagt een deskundige aan die vindt dat het op grond van het medisch zorgdossier van vader te reconstrueren cognitieve profiel onvoldoende basis biedt voor een stellige uitspraak over vaders wils(on)bekwaamheid in 2010. De deskundige benoemt twee problemen: het dossier is niet opgesteld om te informeren over wilsbekwaamheid, maar dient een ander doel, en wilsbekwaamheid is een context- en taakgerelateerd begrip. De onderfd kinderen hebben een deskundige betrokken die van mening is dat op basis van de beschikbare informatie achteraf wel een uitspraak kan worden gedaan over vaders wilsbekwaamheid in 2010.

Wil van wilsonbekwaamheid sprake zijn, dan vereist artikel 3:34 lid 1 BW dat een geestelijke stoornis een redelijke waardering van de bij het testament betrokken belangen heeft belet of moet de uiterste wilsbeschikking onder invloed van de stoornis zijn gemaakt.

Voor een redelijke waardering van de bij een uiterste wilsbeschikking betrokken belangen is vereist dat een testateur ten tijde van het maken daarvan inzicht heeft in zijn (voor het erfrecht relevante) situatie en in staat is op het gebied van het erfrecht in vrijheid keuzes te onderscheiden en te maken en beslissingen te nemen, de gevolgen van die keuzes en beslissingen in rationeel en emotioneel opzicht te overzien en dit kenbaar te maken. Verder is vereist dat hij de informatie of voorlichting die hij voor het maken van de uiterste wilsbeschikking van de notaris of van anderen krijgt zodanig begrijpt dat hij deze bij het onderscheiden en maken van zijn keuzes en beslissingen kan betrekken en dat kenbaar kan maken.

In hoeverre sprake is of kan zijn van 'een redelijke waardering' hangt niet alleen af van de aard en de zwaarte van de geestesstoornis maar ook van de aard en de ingrijpendheid van de

uiterste wilsbeschikking en de aard en de zwaarte van de daarbij betrokken belangen. Tussen deze drie elementen bestaat een wisselwerking. Hoe zwaarder de geestesstoornis, hoe ingrijpender de beslissing en hoe zwaarder de belangen, des te hoger zijn telkens de eisen die aan een redelijke waardering mogen worden gesteld. In dit geval van onterving gaat het om een ingrijpende beschikking.

Het hof sluit in dit geval niet op voorhand uit dat de beschikbare informatie voldoende basis geeft voor beoordeling van de wilsbekwaamheid van erflater in 2010 en acht een onderzoek zinvol. Het hof gelast een comparitie van partijen, mogelijk vergezeld van hun deskundigen, en wijst vast op de mogelijkheid dat beide deskundigen wordt gevraagd om samen onderzoek te verrichten.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 04-07-2017

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2017:5626

Zaaknummer: 200.158.259

Rechters: J.H. Lieber, R.A. Dozy en M.L. van der Bel

Wetsartikelen: 3:34 BW

RECHTSPRAAK

Verjaringstermijn heffing schenkbelasting, artikel 66 SW 1956.

In 1991 heeft een schenking tussen ouders en kind plaatsgevonden. Daarvan is nooit aangifte gedaan. De inspecteur legt in 2015 het kind als begiftigde een aanslag schenkbelasting op. Ouders en kind zijn dan allen nog in leven.

Het kind vindt het in strijd met het gelijkheidsbeginsel dat artikel 66 lid 1 onder 2 SW 1956 bij een schenking tussen rechtspersonen in een beperktere verjaringstermijn voorziet (20 jaar) dan bij een schenking tussen natuurlijke personen (zo lang zij in leven zijn). Volgens de rechtbank is sprake van ongelijke gevallen, zodat de wet terecht onderscheid maakt. Voorts beroept het kind zich op het rechtszekerheidsbeginsel onder verwijzing naar de civielrechtelijke algemene verjaringstermijn van twintig jaar. Volgens de rechtbank kan de belastingwetgeving op dit punt afwijken van het burgerlijke recht. Tot slot wijst de rechtbank het beroep af op artikel 1 van het eerste protocol bij het EVRM en HR 29 januari 2016 (ECLI:NL:HR:2016:121).

Zie in deze casus ook Rb. Den Haag 30 juni 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:8108.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 30-06-2017

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2017:8107

Zaaknummer: AWB - 16 _ 10107

Rechters: R.C.H.M. Lips

Wetsartikelen: 66 SW 1956

RECHTSPRAAK

***Bedrijfsopvolgingsfaciliteit. Waarderingsmethode aandelen.
Berekening beleggingsvermogen.***

E heeft aandelen verkregen krachtens schenking en ter zake beroep op de bedrijfsopvolgingsfaciliteit gedaan (art. 35b SW 1956 en verder). Het gaat om een (indirect belang in een) vennootschap die winkels in zelfgemaakte chocoladeproducten exploiteert.

In geschil is ten eerste de waarderingsmethode van de aandelen. E heeft de verbeterde rentabiliteitsmethode gehanteerd. Volgens de rechtbank heeft de inspecteur deze methode ten onrechte afgewezen onder verwijzing naar de discount-cash-flow-methode (DCF-methode). De door E gehanteerde methode kan tot een aanvaardbare waardering leiden. Voorts ontbreken goed onderbouwde uitgangspunten voor het hanteren van de DCF-methode.

Voorts is in geschil de mate waarin het vermogen van de vennootschap waarvan de aandelen zijn geschonken, als beleggingsvermogen kwalificeert. De inspecteur heeft als beleggingsvermogen aangemerkt het saldo van de overtollige liquide middelen, langlopende vorderingen, vorderingen op aandeelhouders en de lijfrenteverplichtingen. De rechtbank acht dit juist.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 30-06-2017

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2017:8110

Zaaknummer: AWB - 17 _ 498

Rechters: R.C.H.M. Lips

Wetsartikelen: 35b SW 1956

RECHTSPRAAK

Schenking en misbruik van omstandigheden. Hof keert bewijslastverdeling om.

Broer en zuster erven van moeder. Volgens de zuster zijn onderhandse schenkingen van moeder aan broer vernietigbaar vanwege misbruik van omstandigheden.

Volgens Hof Arnhem-Leeuwarden (ECLI:NL:GHARL:2014:6224) rustte op de zuster de bewijslast van haar stelling en kreeg zij het bewijs niet rond.

Volgens de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2016:1272) heeft de zuster – als rechtsopvolger onder algemene titel (erfgenaam) van moeder, en daarmee dus als ‘schenker’ – een beroep gedaan op vernietigbaarheid van de schenkingen. Zij heeft feiten en omstandigheden gesteld ter onderbouwing van haar betoog en zo voldaan aan de ingevolge artikel 7:176 BW op haar rustende stelplicht. Bij die stand van zaken had Hof Arnhem-Leeuwarden toepassing moeten geven aan artikel 7:176 BW door op de broer de bewijslast te leggen dat de schenkingen *niet* door misbruik van omstandigheden tot stand zijn gekomen, of door te oordelen dat deze verdeling van de bewijslast in de gegeven omstandigheden in strijd met de eisen van redelijkheid en billijkheid zou zijn. De Hoge Raad verwees het geding naar het onderhavige hof.

Hof Den Bosch acht het in dit geval *niet* in strijd met de eisen van redelijkheid en billijkheid dat de broer de bewijslast draagt. De broer beschikte aanvankelijk voornamelijk over de relevante stukken, de zuster niet. En de voorlopige aanvaarding van het betoog van de zuster brengt de broer niet in een onredelijke bewijspositie.

Volgens het hof slaagt de broer niet in het bewijs dat hij geen misbruik van omstandigheden heeft gemaakt. Er zijn sterke aanwijzingen dat, doordat moeder vanaf 2003 tot aan haar overlijden in toenemende mate last had van vergeetachtigheid en de broer de administratie had overgenomen, moeder in een afhankelijke positie van de broer terecht is gekomen. Niet is vast stellen dat de broer geen gebruik heeft gemaakt van de vergeetachtigheid van de moeder. Het hof merkt nog op dat juist voor gevallen als de onderhavige een notariële akte aangewezen is.

De zuster heeft de schenkingen rechtsgeldig vernietigd op grond van misbruik van omstandigheden en haar beroep op artikel 3:194 lid 2 BW (verbeurte) slaagt.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 17-10-2017

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2017:4534

Zaaknummer: 200.205.794_01

Rechters: J.P. de Haan, M.E. Smorenburg en T.J. Mellema-Kranenburg

Wetsartikelen: 3:44 BW, 3:194 BW en 7:176 BW

RECHTSPRAAK

Lening of schenking van erflater? Gevolmachtigde trekt rookgordijn op en verbeurt aandeel in leningen.

Zoon A en zoon B erven van vader. Zoon A heeft als gevolmachtigde van vader zijn financiën beheerd en als erfgenaam en boedelgevolmachtigde van B de nalatenschap beheerd. Nadat A aan B de helft van het resterende banksaldo heeft overgemaakt, krijgt B onverwacht een aanslag erfbelasting. De inspecteur is afgeweken van de aangifte door A en gaat ervan uit dat de nalatenschap ruim 70.000 hoger is door uitstaande leningen van vader aan A. Volgens A heeft vader de bedragen aan hem geschonken. Volgens B heeft A zijn aandeel in de verzwegen leningen – vorderingen van de nalatenschap – verbeurd (art. 3:194 lid 2 BW). De rechtbank stelt B in het gelijk.

A heeft als gevolmachtigde van vader de overboekingen uitgevoerd, zonder nadere omschrijving en zonder iets op papier te zetten. Als gevolmachtigde had hij kennis van de overboekingen en heeft hij zelf de omstandigheden gecreëerd dat hij als enige kan verklaren of het om een schenking of lening gaat. Vervolgens heeft A als erfgenaam en boedelgevolmachtigde geen openheid van zaken gegeven, hoewel B daar meermalen om verzocht heeft.

B heeft volgens de hoofdregel van artikel 150 Rv weliswaar de bewijslast dat de overboekingen leningen betreffen, maar de rechtbank ziet reden om de bewijslast om te keren (onder verwijzing naar HR 31 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:565). A zegt niet in staat te zijn om te bewijzen dat het schenkingen betreft, zodat de rechtbank uitgaat van leningen.

Volgens de rechtbank heeft A de leningen opzettelijk verzwegen in de zin van artikel 3:194 lid 2 BW (onder verwijzing naar voormeld arrest). A droeg kennis van de leningen, maar heeft B voorgespiegeld dat ze er niet waren. A heeft zijn aandeel in de vorderingen verbeurd aan B.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 11-10-2017

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2017:5380

Zaaknummer: C/01/314636 / HA ZA 16-719

Rechters: D.J. Hutten

Wetsartikelen: 3:194 BW en 150 Rv

RECHTSPRAAK

Stiefmoeder bleef feitelijk 'in de spullen'. Vaders erfgenamen vorderen schadevergoeding van haar erfgenamen.

Vader overlijdt in 1990, zijn vier kinderen als enige erfgenamen achterlatende. Zijn nalatenschap wordt niet afgewikkeld. Stiefmoeder blijft feitelijk 'in de spullen'. Als zij in 2014 overlijdt, erven haar broers haar nalatenschap. Zij aanvaarden de nalatenschap beneficiair.

De kinderen van vader vorderen van de broers van stiefmoeder schadevergoeding ter waarde van de oorspronkelijke goederen en saldi van vader, die stiefmoeder heeft verteerd. De rechtbank wijst de vordering slechts toe tot een bedrag van ruim 11.000 euro, zijnde het saldo van stiefmoeders nalatenschap. Door de beneficiaire aanvaarding kunnen de kinderen hoogstens aanspraak maken op dit bedrag (art. 4:184 BW).

Vader heeft aan stiefmoeder de inboedel gelegateerd in woning A. Woning A was bij vaders overlijden al vervreemd. Volgens de rechtbank brengt de enkele vervreemding niet mee dat het legaat van de inboedel daarmee is vervallen. Stiefmoeder heeft het legaat aanvaard, waardoor de inboedel tot haar nalatenschap behoort.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 27-09-2017

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2017:7262

Zaaknummer: C/13/597539 / HA ZA 15-1048

Rechters: O.J. van Leeuwen

Wetsartikelen: 4:184 BW

RECHTSPRAAK

Spaanse nalatenschap valt niet in huwelijksgemeenschap, ondanks ontbreken uitsluitingsclausule.

Bij echtscheiding twisten de man en de vrouw over de vraag of de erfenis die de vrouw heeft verkregen tot de huwelijksgemeenschap behoort (art. 1:94 BW). Het gaat om de erfenis van de moeder van de vrouw, die door Spaans erfrecht wordt beheerst. Moeder heeft geen uitsluitingsclausule gemaakt.

Het hof verwijst naar het arrest van de Hoge Raad van 17 februari 2017 (ECLI:NL:HR:2017:276) en concludeert voor dit geval dat het in strijd met de redelijkheid en billijkheid is dat de Spaanse erfenis in de huwelijksgemeenschap valt (art. 6:248 BW, onaanvaardbaarheidsexceptie).

De erfenis is tijdens huwelijk verkregen. De echtgenoten hebben niet overwogen om staande huwelijk huwelijkse voorwaarden te maken en dit ook niet bewust nagelaten. De (Spaanse) vrouw wist niet dat de erfenis in de huwelijksgemeenschap zou vallen. Haar (Spaanse) moeder kende het Nederlandse wettelijke huwelijksvermogensregime niet en het Spaanse erfrecht kent de uitsluitingsclausule niet.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 20-09-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:2884

Zaaknummer: 200.204.574/01 en 200.204.575/01

Rechters: A.N. Labohm, A.H.N. Stollenwerck en L.H.M. Zonnenberg

Wetsartikelen: 1:94 BW en 6:248 BW

RECHTSPRAAK

Verdeling nalatenschap. Waardepeildatum. Waardering auto.

De rechtbank stelt na jarenlange procedures de verdeling van vaders nalatenschap vast (art. 3:185 BW) tussen zijn zeven kinderen en beslist op een aantal geschilpunten.

Kind A heeft sinds erflaters overlijden in 2007 vaders inboedel en auto feitelijk in bezit. De andere kinderen hebben geen belangstelling voor toedeling hiervan. De rechtbank deelt de inboedel en auto toe aan kind A. In beginsel geldt het tijdstip van verdeling als peildatum voor de waardering, maar de rechtbank wijkt hier op grond van de redelijkheid en billijkheid van af. De rechtbank deelt de zaken toe tegen de waarde bij overlijden, omdat A hiervan steeds de beschikking en het genot heeft gehad en A anders een gebruiksvergoeding verschuldigd zou zijn. De rechtbank deelt de auto niet toe tegen de waarde volgens de koerslijst van de ANWB, die is gebaseerd op de koop bij een merkdealer, maar tegen de lagere waarde bij een koop aan/van een particulier.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 06-09-2017

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2017:4379

Zaaknummer: 427418

Rechters: J.F. Beens

Wetsartikelen: 3:185 BW

RECHTSPRAAK

Legitieme portie en waardering van aan erfgenaam verhuurde woning.

Vader overlijdt in 2013, moeder in 2015. Zij hebben ieder hun dochter A onterfd. Vaders nalatenschap vererft volgens de wettelijke verdeling (art. 4:13 BW) naar moeder en dochter B. Moeders nalatenschap vererft naar dochter B als enig erfgenaam. A doet in beide nalatenschappen beroep op haar legitieme portie. Het geschil tussen A en B spitst zich toe op de waardering van de gezamenlijke woning van de ouders voor de berekening van de legitimaire aanspraken van A.

Hiervoor is de waarde onmiddellijk na vaders overlijden (2013) en onmiddellijk na moeders overlijden (2015) relevant (art. 4:6 BW). Volgens de rechtbank moet voor de legitieme worden uitgegaan van de onderhandse verkoopwaarde in het economische verkeer. De WOZ-waarde is niet zonder meer bruikbaar. Voorts moet in moeders nalatenschap rekening worden gehouden met de verhuur van een gedeelte van de woning door moeder aan dochter B sinds 2014, welke verhuur al voor moeders overlijden tot een waardevermindering heeft geleid.

De rechtbank is voornemens om een deskundige te vragen om de waarde van de woning in 2013 en 2015 te bepalen. De kosten van dit deskundigenbericht zullen vereffeningskosten in de zin van artikel 4:7 lid 1 onder c BW zijn, die in mindering komen op de legitimaire massa (art. 4:65 BW).

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 06-09-2017

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2017:4380

Zaaknummer: 413070

Rechters: J.F. Beens

Wetsartikelen: 4:6 BW, 4:7 BW, 4:13 BW en 4:65 BW

RECHTSPRAAK

Kredietovereenkomst van erflater. Aflossing. Regresrecht.

Vader overlijdt in 2009 en laat zijn twee dochters als erfgenamen achter. Moeder (vaders ex-echtgenote) stelt een regresrecht te hebben op de nalatenschap, wegens een kredietovereenkomst van vader en moeder met een bank, welk krediet moeder zou hebben afgelost.

Volgens de bank is sinds vaders overlijden moeder als enige aansprakelijk voor de kredietschuld. Volgens de kantonrechter volgt hieruit dat slechts voor kredietopnames tot vaders overlijden sprake zou kunnen zijn van een regresrecht voor moeder. Echter, van opnames door vader is niet gebleken. De kantonrechter wijst de vordering van moeder af.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 21-06-2017

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2017:6148

Zaaknummer: 5516790

Rechters: A.M. Koolen-Zwijnenburg

Wetsartikelen: 4:7 BW

RECHTSPRAAK

Executeurstaak geëindigd ondanks 'ruimschoots toereikend-verklaring'.

Erflaters enig erfgenaam X aanvaardt zijn nalatenschap beneficiair. Erflater heeft in zijn testament uit 2015 Y tot executeur benoemd en hem bevoegd gemaakt tot beheer en beschikking om de nalatenschap in staat van verdeling te brengen. Volgens X zit de executeurstaak van Y erop, doordat de nalatenschap wettelijk vereffend moet worden (art. 4:202 lid 1 onder a BW, art. 4:149 lid 1 onder d BW).

Y weet van geen wijken en stelt dat de goederen van de nalatenschap ruimschoots toereikend zijn om de schulden ervan te voldoen (art. 4:202 lid 1 onder a BW). Volgens de kantonrechter is dit laatste niet vast komen te staan, mede gelet op tegenstrijdige uitlatingen van Y zelf en onvoldoende onderbouwing van de waarde en verkoopbaarheid van een belangrijk vermogensbestanddeel.

Dit betekent dat de uitzondering van artikel 4:202 lid 1 onder a BW niet van toepassing is en X als vereffenaar bevoegd is om de nalatenschap te beheren en te vereffenen (art. 4:195 lid BW). De executeurstaak van Y is geëindigd. De nalatenschap behoeft overigens niet in staat van verdeling te worden gebracht, nu er maar één erfgenaam is.

De kantonrechter gelast Y om binnen zes weken jegens X volledige rekening en verantwoording af te leggen over zijn beheer en alle bescheiden die Y in dat kader onder zich heeft af te geven aan X. Zulks op straffe van een dwangsom van 250 euro per dag, met een maximum van 10.000 euro.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 28-08-2017

Zaaknummer: 6205865 \ EZ VERZ 17-198